

KOLPINGO KOLEGIJOS

filologijos krypties
anglų kalbos studijų programos
išorinio išsamiojo

VERTINIMO IŠVADOS

Kolping College

study field of philology
external assessment of
English language study programme

Final Report

Grupės vadovas: doc.dr. Grasilda Blažienė
Team leader:

Nariai: prof. dr. Dalija Tekorienė
Team members: doc. dr. Nijolė Maskaliūnienė
doc. dr. Laimutė Servaitė
Gemma Navickienė

Vilnius
2006

Vertintos filologijos krypties anglų kalbos studijų programos duomenys

Studijų programos pavadinimas	Anglų kalba
Valstybinis kodas	65304H111
Studijų rūšis	NU
Studijų forma ir trukmė (metais)	D (3), V (3)
Programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Vertėjas
Programos įregistravimo data ir įsakymo Nr.	2002 m. birželio 25 d. Nr. 1181

1. ĮŽANGA

Kolpingo kolegijos filologinės studijų krypties *Anglų kalbos* programos vertinimą atliko ekspertų grupė: doc. dr. Grasilda Blažienė, prof. hab. dr. Dalija Tekorienė, doc. dr. Nijolė Maskaliūnienė, doc. dr. Laimutė Servaitė ir Kauno verslo kolegijos dėst. Gemma Navickienė. Vertinimas vykdytas trimis etapais: pirmajame ekspertės išanalizavo Kolpingo kolegijos atliktą *Anglų kalbos* programos savianalizės suvestinę (savianalizės grupė: Mokslo skyriaus vedėja Rasa Didžiulienė, direktorė Leticija Juraškienė, direktorės pavaduotoja Nijolė Meškelienė, Studijų skyriaus vedėja Aušra Arminienė, Projektų vystymo centro vedėja Neringa Lutaitė, vyr. buhalterė Irena Šakinienė, Kalbų katedros vedėja Edita Stankevičienė, Neakivaizdinio skyriaus vadybininkė – metodininkė Kristina Butkutė, referentė kadru klausimais Ona Makevičienė, sekretorė Aušra Krivickienė ir studentų atstovybės prezidentė Aušra Vaicekauskaitė) ir pateikė Studijų kokybės vertinimo centrui pirmines analizės pastabas; antrajame etape ekspertės aplankė kolegiją ir susipažino su vertinamosios studijų programos parametrais; trečiajame parengė bendrąsias vertinimo išvadas ir pateikė jas Kolpingo kolegijos kalbų katedrai. Programos vertinimas vyko 2006 m. kovo – gegužės mėnesiais.

2. Studijų programos tikslai ir uždaviniai

Neuniversitetinės anglų kalbos studijos yra vienintelė Kolpingo kolegijos filologijos krypties patvirtinta studijų programa (greta nefilologinių vadybos, teisės, finansų ir socialinio darbo programų). 2005 m. pavasarį išleista pirmoji absolventų laida (9 absolventai).

Pagrindinis studijų programos tikslas suformuluotas taip: *“ugdyti kultūringą, plačios erudicijos bei aukštos kvalifikacijos **anglų kalbos vertėją**, gebantį veiksmingai naudotis mokslo žiniomis ir informacinėmis technologijomis, suteikiančiomis galimybę konkuruoti šiuolaikinėje darbo rinkoje.”* (p. 5). Studentams siūlomos dvi specializacijos – **Ekonominė anglų kalba** ir **Teisinė anglų kalba**; pasirinkę vieną iš šių specializacijų, studentai toliau studijuoja atitinkamus privalomuosius dalykus. Savianalizėje pateikiama tik **Ekonominės anglų kalbos specializacijos** medžiaga, nes studentai programos gyvavimo metu rinkosi būtent šią programą: Teisinės kalbos specializacija nėra populiari.

Savianalizės suvestinės priedas Nr. 3, p. 27: *Anglų kalbos vertėjo veiklos sritys, profesinės kvalifikacijos, anglų kalbos studijų programos tikslai ir studijuojami dalykai* kelia gana ambicingus tikslus: **veiklos sritys** įtraukia vertimą žodžiu ir raštu; tarp įgyjamų **profesinių kvalifikacijų** yra **1.4. Gebėjimas laisvai diskutuoti** apie politinę, ekonominę, socialinę bei kultūrinę situaciją ir **interpretuoti pokalbį**. Tačiau “laisvoms diskusijoms” ar “interpretacijoms” dar reikalingas ir puikus šių sričių išmanymas – vargu ar ši studijų programa tokį išmanymą suteikia.

1.4.3. Žinoti ekonomikos, teisės, vadybos pagrindus ir gebėti juos taikyti praktinėje veikloje (tai lyg ir reikštų **sugebėti dirbti ekonomisto, teisininko, vadybininko darbą(?)**);

2.2. gebėti versti į lietuvių kalbą ir atvirkščiai literatūrinius, publicistinius, mokslinius-techninius, ekonominius bei teisinius tekstus;

3.2.3. (verčiant žodžiu) mokėti specifinius terminus, reikalingus techninės, ekonominės ir teisinės informacijos vertimui.

Numatyti tikslai solidūs, tačiau vargu ar realistiški. Į kolegiją ateinančių studentų anglų ir lietuvių kalbos žinios nėra tokios puikios, kad jų pagrindu būtų galima iš karto pradėti ruošti profesionalius įvairių sričių vertėjus (šiemetinių anglų kalbos absolventų vidurinės mokyklos anglų kalbos žinios buvo vertintos taip: pažymiu 10 (puikiai) buvo įvertinti 2 stojantieji, 9 (l. gerai – 3, 8 (gerai) – 2, 6 (patenkinamai) -2, 5 (silpnai) – 1 stojantysis). Todėl studijų programose dar nemažai laiko reikia skirti tiek anglų, tiek lietuvių kalbos turtinimui ir tobulinimui. Be to, vertimas žodžiu ir Studijų kokybės vertinimo centras

raštu reikalauja skirtingų įgūdžių ir skirtingos dėstymo metodikos, taigi, ir atskirų užsiėmimų. Sprendžiant iš savianalizės dokumentų (2005.12.) ir vėliau pridėto Studijų plano, patvirtinto 2005.07.01, tiek vertimo žodžiu ir raštu diferencijavimui, tiek gilinimuisi į literatūrinių, publicistinių, mokslinių-techninių bei teisinių tekstų specifiką neskiriama atskiro laiko. Savianalizės dokumentuose skiriamas tik Ekonominės kalbos vertimas (su integruotu kursiniu darbu) (5-6 semestrai, 6 kreditai, netikslinama, kiek laiko skirta žodiniam, kiek raštiškam vertimui), o visų kitų profilių vertimai, matyt, turi tilpti į 3-4 semestre dėstomą Vertimo discipliną (8 kreditai). Trumpa Vertimo disciplinos anotacija, p. 51, savo temų įvairove greičiau primena teorinę ir gana eklektišką įvairių vertimo sričių ir temų apžvalgą negu praktinių vertėjo įgūdžių ugdymo discipliną. Cituojami daugiausia užsienio vertimo teoretikai, nors pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas vertimui į ir iš lietuvių kalbos.

Nors teoriškai Savianalizės suvestinėje deklaruojama plataus profilio vertėjo rengimo vizija, tiek konkreti dokumentacija, tiek pokalbiai su kolegijos dėstytojais, studentais ir darbdaviais rodo, kad pagrindinis dėmesys skiriamas verslo anglų kalbai, o ir miesto bei regiono darbdavių socialinis užsakymas yra vertėjų – darbuotojų vidutiniams ir smulkiesiems verslininkams rengimas. Matyt, vertėtų konkretizuoti studijų programos pavadinimą į *Verslo anglų kalbą* ar Ekonominę anglų kalbą ir aptarti suteikiamos kvalifikacijos įvardinimą. Susitikimų metu siūlėme **vertėjo – referento** kvalifikacijos variantą, siūlytą kolegijų absolventams ankstesnių ekspertizių metu. Tačiau reikėtų akcentuoti, kad darbdaviai (Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų direktoriaus pavaduotojas, kuriam pritarė ir kiti pokalbio dalyviai) kategoriškai protestavo prieš tokį variantą: jo nuomone, **referento** kvalifikacija ir kompetencijos nėra nei aiškios, nei patrauklios verslo pasaulio atstovams.

3. Programos analizė

3.1. Programos sandara, turinys ir studijų metodai

Studijų programos vykdymo trukmė – treji metai, apimtis – 120 kreditų. Remiantis LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. 1326 *Dėl nuosekliųjų studijų programų nuostatų patvirtinimo (2002-10-26)* bei kitais dokumentais, bendrojo aukštojo lavinimo dalykų apimtis yra 30 kreditų (rekomenduojama ne mažiau kaip 30 kreditų), dalykų anglų kalbos vertėjo kvalifikacijai įgyti – 58 kreditai (rekomenduojama ne mažiau kaip 40 kreditų), specializacijos dalykų – 10 kreditų (rekomenduojama ne mažiau 10 kreditų), ir profesinės veiklos praktikų – 20 kreditų (rekomenduojama ne mažiau kaip 20 kreditų). Anglų kalbos programoje yra 2 pasirenkamieji dalykai (vienas iš bendrųjų aukštojo lavinimo dalykų (2 kreditai), kitas iš dalykų anglų kalbos vertėjo kvalifikacijai įgyti sąrašo (2 kreditai). Pasirenkamųjų dalykų sąrašas turtingas (5 bendrojo aukštojo lavinimo dalykai ir 8 dalykai vertėjo kvalifikacijos įgijimui) ir gerai apgalvotas.

Dalykų blokai, skirti bendrajam lavinimui (1200 darbo valandų), profesinei kvalifikacijai (2200 val.) ir specializacijai (400 val.), (+ profesinės veiklos praktikos, 800 val, **iš viso 4800 val**), sudaro gana organišką visumą. Daugiausia valandų skirta būtent anglų kalbos vertėjo profesinei kvalifikacijai įgyti. Po savianalizės suvestinės parengimo studijų planas dar buvo keičiamas. Naujasis studijų planas (2005) atrodo orientuotas būtent į verslo anglų kalbą. **Išnyko Anglų kalbos praktika** (savianalizės dokumente 2-5 semestrai, 11 kreditų), ją visiškai pakeitė Dalykinė anglų kalba (1-5 semestrai, 12 kreditų). Vargu ar bendrosios anglų kalbos panaikinimas pagrįstas – kad ir dėl to, kad per ją ypač veiksmingai vyksta pažintis su anglakalbių šalių gyvenimo būdu, kultūra, bendravimo etiketu, t.y. gaunama verslo pasauliui aktuali informacija.

Ne visur teisingai formuluoti studijų tikslai (p. 27-29): profesinės kompetencijos (ne kvalifikacijos) ir studijų tikslo formuluotės negali būti tokios pačios (pvz., 2.1. ir 2.1.4, 3.1. ir 3.1.1 ir kt.). Jos galėtų būti *išmokti, pasirengti, įgyti žinių, susipažinti...*

Neteisingai formuluojami ir dalykų (modulių) tikslai (5 priedas). Jie galėtų būti formuluojami kaip *suteikti žinių, supažindinti, lavinti įgūdžius* ir pan. Dalyko tikslai turėtų sietis su studijų tikslais, o šie su kompetencijomis. Tokio ryšio tarp studijų programos grandžių nėra.

Kai kuriuose moduluose (logikos, lietuvių kalbos stilistikos) tikslų išvardinta daugiau negu temų. Į literatūros sąrašus nereikėtų traukti žodynų – jie yra tik pagalbinė priemonė.

Ekonominės kalbos vertimo modulyje (p. 40) iš išvardintų temų matyti, kad tai verslo, finansų, ekonomikos ir vadybos temų samplaika. Gal vertėtų moduliui rasti bendresnį pavadinimą, pvz., *verslo ar dalykinių tekstų vertimas* (nes būtent tekstas, o ne kalba, yra vertimo vienetas).

Sprendžiant pagal dalykų anotacijas, **neišnaudojami tarpdalykiniai ryšiai**. Lietuvių kalbos disciplinose (stilistika, kalbos kultūra ir raštvedyba), kaip ir anglų kalbos dalykuose (gramatika, leksikologija, stilistika) būtų naudinga akcentuoti lyginamąjį aspektą – informacijos raiškos panašumus ir skirtumus abiejose kalbose. Gal būtų galima pagalvoti apie aktyvesnį lietuvių kalbos specialistų įtraukimą į vertimo disciplinos dėstymą, nes studentai mokosi versti į abi kalbas; o kaip rodo praktika, minčių raiška gimtąja kalba, ypač sakinių sudarymas (lietuviškoji sintaksė) studentams ir jaunesiems vertėjams kelia problemų. Būtų naudinga taip pat bendradarbiauti su ekonomikos, vadybos, teisės disciplinų dėstytojais: tartis su jais dėl vertimui parenkamų tekstų, paderinti vertimo užsiėmimų tematiką su minėtų dalykų užsiėmimuose studijuojamomis temomis.

Per 3 studijų metus rašomi **du kursiniai darbai** – iš leksikologijos ir vertimo (nors leksikologijos dėstytoja linkusi juos vadinti semestriniais). Iš tiesų leksikologijos darbai labiau panašūs į referatus; vertėtų pagalvoti apie jų orientavimą į pagrindinį tikslą – vertėjo rengimą. Jei studentas rašo darbą apie anglų kalbos idiomą, galėtų pridėti skyrelį apie jų vertimo į lietuvių kalbą ypatumus ir galimus variantus. Vertimo kursiniams darbams galėtų vadovauti ir anglistai, ir lituanistai.

Iš pateiktų dokumentų nepavyko susidaryti aiškaus vaizdo, **ar ir kaip diferencijuojamas vertimo raštu ir žodžiu mokymas**.

Nors suvestinės pradžioje (p.5) akcentuojama būtinybė atsižvelgti į „anglų kalbos specialistų, galinčių taikyti savo žinias ir gebėjimus ES lygmenyje, poreikį“, studijų programoje šio lygmens studijos, atrodo, realizuojamos tik vienu specializacijos dalyku – Europos ekonomine integracija. Europos studijos galėtų išsamiau atsispindėti vertimo dalykų turinyje.

Nėra visai aiškus praktikų organizavimas: iš 20-ies joms skirtų kreditų net 12 sunaudojami praktikai pačioje kolegijoje (pažintinė praktika, 1-2 semestrai, 6 kr.) ir mokomoji, 3-4 semestrai, 6 kr.), ir tik 8 kreditai lieka praktikai verslo įmonėse. Nors anotacijose akcentuojamas savarankiškas studentų darbas praktikų kolegijoje metu, abejotina, ar tikrai tai optimaliausias praktikų laiko panaudojimas. Galbūt vertėtų paieškoti būdų jas priartinti prie realios praktikos verslo įmonėse, tuo labiau, kad grupės kol kas nėra gausios.

3.2. Studijų realizavimas ir parama studentams

Kolegijoje taikoma kaupiamoji studentų vertinimo sistema, skatinanti studentus nuosekliai dirbti viso semestro metu: egzamino ar įskaitos darbo vertinimas sudaro 55 – 60 procentų, o likusią dalį studentas susirenka semestro metu per tarpinius atsiskaitymus. Praktinių darbų, savarankiško darbo ir baigiamųjų atsiskaitymų užduotys svarstomos ir tvirtinamos katedroje. Studentai supažindinami su kiekvieno dalyko vertinimo sistema semestro pradžioje. Vertinimo objektyvumo užtikrinimui baigiamieji atsiskaitymai rengiami raštu ir saugomi iki studijų pabaigos. Studentų manymu, jų darbas semestro metu ir per atsiskaitymus vertinamas objektyviai.

Studentai gauna reikalingą akademinę paramą: pirmakursiams rengiami įvadiniai mokymosi pagrindų užsiėmimai; testuojamas jų mokymosi stilius, ir dėstytojai skatinami į jį atsižvelgti; katedros vedėja turi reguliarias konsultacijų valandas, o esant reikalui, aiškios papildomų konsultacijų organizavimo procedūros; diplomantams prieš baigiamąjį egzaminą organizuojamas

konsultacijų ciklas; naudojamosi Interneto ir bibliotekos bei skaityklos teikiamomis galimybėmis. Studentams rengiami seminarai apie įsidarbinimo ir karjeros galimybes. Jie skatinami dalyvauti ir mokslo tiriamojame veikloje: rengti konferencijas ir dalyvauti jose, skaityti pranešimus.

Studentų pastangos skatinamos pažangiausių studentus ir grupes kiekvieną semestrą apdovanojant padėkomis ir atminimo dovanėlėmis, informuojant tėvus, siunčiant tėvams padėkas.

Dirbantiems ir neturintiems įsiskolinimų studentams leidžiama studijuoti laisvu grafiku, tačiau anglų kalbos specialybės studentai naudojami šia galimybe itin retai: greitai įsitikina, kad, praleidinėdami paskaitas, per daug praranda.

Finansinė parama teikiama per dalyvavimą Valstybės paskolų skyrimo aukštųjų mokyklų studentams konkurse, per studijų mokesčio nuolaidas, iš Lietuvos Kolpingo draugijos fondo lėšų, iš Kanados Kolpingo draugijos Hamiltonų šeimos fondo ir pan.

3.3. Studentų skaičiaus kaita

Anglų kalbos studijų programa dar jauna – pradėta vykdyti tik 2002 metais. Priėmimas nedidelis, nors nežymiai didėja: 13 žmonių 2002 m., 14 žmonių 2003 m., ir 17 – 2004 m. Tarp stojančiųjų daugėja vyrų: 2004 m. į šią programą įstojo 7 vyrai ir 10 merginų. **Nubyrėjimo procentas – apie 15 procentų;** pagrindinės priežastys – finansiniai sunkumai, nepažangumas ir asmeninės priežastys.

Visi požymiai rodo, kad **programa populiarėja**. Tam gali turėti įtakos tiek darbo rinkoje didėjanti paklausa vertėjams, tiek kolegijos teikiamų paslaugų kokybė: šilta šeimyniška aplinka, nedidelės grupės, gera materialinė bazė, reguliarūs ir besiplečiantys tarptautiniai studijų mainai, galimybė per metus įgyti bakalauro kvalifikacinį laipsnį Didžiosios Britanijos universitetuose (iš 2005 m. absolventų laidos šia galimybe ketina pasinaudoti 5 studentai).

Nors savianalizės suvestinėje pateikiamos 2 viena kitai prieštaraujančios informacijos: „...norėdami išlaikyti kolegijos kameriškumą ir užtikrinti aukštą studijų kokybę, neplanuojame ateityje didinti priimamų studentų skaičių ir formuoti dar vieną studentų grupę” (p. 11), ir „...siekiant efektyviau organizuoti studijų programą, būtina didinti studentų skaičių ir organizuoti dar vieną grupę“ (p.17), pokalbių su administracija ir dėstytojais metu paaiškėjo, kad mąstoma apie programos plėtrą – planuojama priimti dar vieną grupę. Studentų skaičiaus gausėjimas teigiamai atsilieptų ir kalbų katedros pagrindinėse pareigose dirbančio pedagoginio personalo formavimui.

3.4. Dėstytojai

Anglų kalbos programoje dirbantys dėstytojai atitinka aukštosios mokyklos dėstytojams keliamus reikalavimus. Kadangi anglų kalbos studijų programa jauna ir nedidelė, tik 7 iš 26 programą aptarnaujančių dėstytojų Kolpingo kolegijoje dirba pagrindinėse pareigose. Tačiau tai jauni žmonės, siejantys savo tolesnės karjeros planus su šia mokykla, aktyviai dalyvaujantys jos gyvenime, studijuojantys doktorantūros ir magistrantūros programose (3 pedagogės).

Neetatiniai dėstytojai kolegijoje dirba ne vienerius metus. Kadangi Kaune nemaža universitetų, nesudėtinga pasikviesti kvalifikuotų pedagogų; tuo pačiu užtikrinami ryšiai tarpinstituciniai ryšiai mokslo tyrimo ir taikomojoje veikloje, kvalifikacijos kėlimo organizavime.

Kolegija stengiasi sudaryti sąlygas nuolatiniam pedagoginio personalo kvalifikacijos kėlimui. Dėstytojai dalyvauja miesto ir respublikos seminaruose ir konferencijose, tarptautinėse dėstytojų mainų programose. Pagrindinės kolegijos mokslo taikomosios veiklos kryptys - 1) Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros perspektyvos integracijos į ES kontekste ir 2) Rizikos grupėms priklausančių asmenų integravimo į darbo rinką problemos, galimybės ir perspektyvos – nėra tiesiogiai susijusios su anglų kalbos studijų programos pedagogų interesais; jiems dar reikėtų

pamąstyti apie katedros individualią tyrimų temą, susijusią su vertėjų rengimu, padedančią giliau susipažinti su nacionaline ir tarptautine vertėjų rengimo praktika. Tuo pačiu reikėtų pamąstyti apie **kryptingą** individualų kiekvieno pedagogo kvalifikacijos kėlimo organizavimą, individualias mokslinių ar metodinių interesų temas, apibendrinamas straipsniuose, metodinėse priemonėse, vedamuose seminaruose ir pan.

3.5. Programos pranašumai ir trūkumai

Jei atmestume plačiai ir ambicingai suformuluotus anglų kalbos studijų programos tikslus, turėtume pripažinti, kad programa savo struktūra ir turiniu – sąmoningai ar nesąmoningai - specializavosi į neblogai subalansuotą verslo anglų kalbos programą. Belieka konkretizuoti programos tikslus ir absolventams suteikiamos profesinės kvalifikacijos pavadinimą.

Tarp privalumų įvardintume puikią atmosferą kolegijoje: gerus santykius tiek tarp pedagogų ir administracijos, tiek tarp pačių pedagogų, tiek tarp pedagogų ir studentų; šie santykiai neabejotinai įtakoja konstruktyvų darbą.

Lygiai tokie pat puikūs santykiai susiklostė tarp kolegijos ir jos socialinių partnerių bei potencialių darbdavių. Tai įrodo nemažas būrys žmonių, atstovaujančių solidžias valstybines ir privačias institucijas ir organizacijas, atvykęs į susitikimą su ekspertais „darbdavių“ kategorijoje: Kauno m. savivaldybės, Kauno prekybos pramonės ir amatų rūmų, turizmo agentūros *West Express*, vertimų biuro ir privačios leidyklos atstovai. Jie rimtai ir argumentuotai gynė šios programos reikalingumą ir gerai charakterizavo kolegijos studentus, atlikusius pas juos praktiką. Šis susitikimas patvirtina ir faktą, kad kolegija rimtai konsultavosi su socialiniais partneriais ir įvairiais suinteresuotais asmenimis, prieš pradėdama rengti šią studijų programą (žr. p. 5).

Gerai ir besiplečiantys kolegijos ryšiai su užsienio partneriais: vyksta reguliarūs dėstytojų mainai, studentai turi galimybę išvykti į Didžiosios Britanijos universitetus (Luton, Abertay Dundee) semestro studijoms ar metams, per kuriuos jie įgyja bakalauro laipsnį anglų kalbos studijų programoje.

Gera ir gerėjanti materialinė bazė (žr 4.) Teigiamai vertintina akademinė ir finansinė parama studentams, mokesčio už mokslą mažinimas.

Tarp taisytinių dalykų paminėtume anglų kalbos studijų programos vertimo dalies sutvarkymą: vertimo žodžiu ir raštu mokymo atskyrimą; vertimo žodžiu praktikumų metodikos tobulinimą (realiomis sąlygomis vertėjai verčia ne garso įrašus, o autentišką šneką, todėl studentai, galėtu, pavyzdžiui, skaityti vieni kitiems); glaudesnių reguliarių tarpdalykinių ryšių formavimą (ypač su lituanistais ir ekonomistais), galbūt net aktyvesnį lituanistų įtraukimą į vertimo dalykų dėstymą. Metas apsispręsti dėl individualios kalbos katedros pedagogų mokslinių tyrimų temas, kryptingiau ir tikslingiau organizuoti kiekvieno katedros pedagogo kvalifikacijos kėlimą.

4. Materialiosios sąlygos

Kolegija dirba Lietuvos Kolpingo fondo pastate. Studentų skaičiui didėjant, teko nuomoti patalpas iš Kauno archyvoskupijos, tačiau patalpų stygiaus problema laikina: bus remontuojamas pastatas kaimynystėje, taip pat priklausantis Kolpingo fondui.

Mokymo procesas aprūpintas nauja ir pažangia technika: 4 multimedia komplektai, 5 grafoprojektoriai, video- ir audioaparatura, ekranai, magnetinės lentos ir pan. Visi jie aktyviai naudojami per užsiėmimus; specialybės užsiėmimuose vienas studentas turi galimybę dirbti prie vieno kompiuterio. Kompiuteriai kasmet keičiami naujais, modernesniais.

Kasmet auga literatūros įsigijimui skiriamos lėšos (6000 Lt 2002 m, 5000Lt 2003m., ir beveik 17000 Lt 2004 m.); stengiamasi įsigyti visą naujai pasirodančią literatūrą. Prie bibliotekos veikia

skaitykla (16 vietų, 10 kompiuterizuotų, su internetiniu ryšiu). Studentai neįsijaučia nei kompiuterių, nei studijoms reikalingos literatūros stygiaus.

Kolegijai finansiškai stiprėjant, mažinama studijų kaina: anglų kalbos specialybės vieno studento studijų kaina nuo 3300 Lt 2001/2003 metais sumažėjo iki 3000 Lt 2004/5 m.

5. Išoriniai santykiai

Nors Kolpingo kolegijos *Anglų kalbos* studijų programa jauna, o studentų skaičius nedidelis, jos išoriniai ryšiai iš tikrųjų platus ir produktyvus. Jie formuojami kryptingai ir orientuojami į mokyklos teikiamų paslaugų kokybės gerinimą ir išteklių plėtrą. Kolegija skiria kelis bendradarbiavimo motyvus:

- Studijų programų rengimas, realizavimas ir tobulinimas: bendradarbiaujama su VU Kauno Humanitariniu fakultetu, KTU Užsienio kalbų centru, su užsienio partneriais – University of Abertay Dundee, Luton University (Didžioji Britanija), Tietgen Business College (Danija), Katholische Fachhochschule Nordrhein – Westfalen (Vokietija); vystomos dėstytojų ir studentų mobilumo programos, stažuotės, dalyvaujama konferencijose ir seminaruose;
- Tęstinių studijų absolventams galimybių paieška (žr. 3.5)
- Naudojimas materialine baze.
- Dėstytojų profesinės ir pedagoginės kompetencijos tobulinimas.

Kolegijai būtų naudinga prie savo išorinių ryšių partnerių sąrašo pridėti Vilniaus universiteto Vertimo studijų katedrą, Lietuvoje turinčią didžiausią patirtį vertėjų rengime.

6. Grįžtamasis ryšys

Kolpingo kolegija palaiko nuolatinius ryšius su darbdavių organizacijomis ir profesinėmis asociacijomis. Šių organizacijų atstovai dalyvavo rengiant anglų kalbos studijų programą, priima studentus praktikoms, dalyvauja baigiamuosiuose egzaminuose. Su jais buvo aktyviai konsultuojamasi ir į jų rekomendacijas įsiklausoma programos rengimo metu.

Kadangi kol kas studijas baigė tik 1 laida (9 žmonės), iš kurių 5 išvyko dirbti į užsienį, todėl dar sunku kalbėti apie grįžtamąjį ryšį. 4 studentės, dalyvavusios susitikime, teigė nesunkiai radusios darbą (dirba administratore, vadybininke, pardavėja ir mokytoja) ir sėkmingai dirbančios. Darbdaviai, dalyvavę susitikime, palankiai vertino praktiką pas juos atlikusius studentus.

7. Vidinis studijų kokybės užtikrinimas

Kolpingo kolegija skiria didžiulį dėmesį vidiniam studijų kokybės užtikrinimui. 2004 m. joje pradėta diegti kokybės vadybos sistema pagal LST EN ISO 9001: 2001 standartą. Kiekvienais metais vykdoma visos realizuojamos veiklos savianalizė, nustatomi privalumai ir trūkumai, numatomi būdai trūkumams šalinti. Tiriama studentų, dėstytojų ir socialinių partnerių poreikiai ir nuomonės, reguliariai vyksta jų anketinės apklausos, kurių rezultatai analizuojami, apibendrinami, ir sudaromas veiksmų planas trūkumams šalinti. Nuolat vyksta ir neformalus administracijos, pedagogų ir studentų dialogas; operatyviai reaguojama į studentų nuomonę ir pageidavimus.

8. Apibendrinamasis studijų krypties programų įvertinimas

8.1. Rekomendacijos Kolpingo kolegijai

Būtina:

- susiaurinti ir sukongretinti anglų kalbos studijų programos pavadinimą, tikslus ir absolventams suteikiamos profesinės kvalifikacijos formuluotę, akcentuojant sąsajas su verslo pasauliu;
- apmąstyti ir suformuluoti kalbų katedrai aktualią mokslo tyrimų kryptį (matyt, susijusią su vertimo studijomis ar taikomąja lingvistika), orientuoti į šią kryptį ir studentų mokslo tiriamąją veiklą; optimaliai išnaudoti tarpdalykinius ryšius, ypač su lietuvių kalbos bei ekonomikos ir teisės specialistais, bandyti derinti ir gretinti šių dalykų užsiėmimuose studijuojamos medžiagos ir vertimo užsiėmimų tematiką;
- diferencijuoti vertimo žodžiu ir raštu mokymą;
- peržiūrėti praktikų organizavimo klausimą ir pasistengti jį maksimaliai perkelti į realaus verslo pasaulį;
- apmąstyti bendrosios anglų kalbos studijų pakeitimą *Dalykine anglų kalba*. Ar tikrai jis pagrįstas?

Rekomenduojama:

- prie kitų išorinių ryšių pridėti bendradarbiavimą su Vilniaus universiteto Vertimo studijų katedra, turinčia didžiausią patirtį rengiant vertėjus;
- kryptingiau planuoti ir organizuoti dėstytojų kvalifikacijos kėlimą ir konkrečiau numatyti kvalifikacijos kėlimo renginių rezultatus. Seminarų ir konferencijų lankymas, be abejo, naudingas pedagogo kvalifikacijos kėlimui, bet būtų dar naudingesnis, jei formuotųsi į konkrečią tyrimų kryptį ir pasireikštų straipsniais, metodinėmis priemonėmis, pačių dėstytojų vedamais seminarais, o taip pat studentams siūlomo tiriamojo darbo tematika;
- Skirti daugiau dėmesio Europos Sąjungos dimensijai (dokumentams, terminijai) vertimo užsiėmimuose.

Smulkesnės pastabos programos korekcijai:

Anglų kalbos programos sudarymui naudoti dokumentai	Rekomenduotina peržiūrėti „Pagrindinės mokyklos užsienio kalbų mokytojo rengimo standartą“, kuriame pateiktos užsienio kalbų specialistams būtinos profesinės kompetencijos
Profesinės kvalifikacijos	1) „Kvalifikacijos“ keičiamos į „kompetencijas“ 2) 3.3. „susipažinti“ yra tikslas, ne kompetencija, reikėtų „išmanyti“, „gebėti“ ir pan. . 5.1 „ugdyti“ kitiems, čia kalbama apie savo gebėjimų ugdymą, turėtų būti „ugdytis“, bet ar tai kompetencija? 3) Neteisingai formuluojami studijų tikslai. Kompetencijos ir studijų tikslo formuluotės negali būti tokios pačios (pvz. 2.1 ir 2.1.4, 3.1 ir 3.1.1. ir kt) . Studijų tikslai atsako į klausimą <i>Ko reikia, kad įgytum tam tikrą kompetenciją?</i> Jie galėtų būti <i>išmokyti, pasirengti, įgyti žinių, susipažinti su ...</i> 4) Tarp studijuojamų dalykų nėra anglų kalbos gramatikos, nors programoje ji yra. 5) 1.2, 1.3 kompetencijos susijusios su <i>anglų kalba</i> , ar jas padės įgyti kalbotyros įvadas, filosofija ir dar kai kurie nurodyti

	dalykai?
Dalykų (modulių) programos	1) Neteisingai formuluojami dalykų (modulių) tikslai. <i>Žinoti, gebėti naudotis</i> nėra dalyko tikslai. Jie galėtų būti <i>suteikti žinių, supažindinti, lavinti... įgūdžius, išmokyti</i> ir pan. Dalyko tikslas turėtų sietis su studijų tikslais, o šie su kompetencijomis. Tarkim, jei kompetencija 1.2. <i>Gebėti taisyklingai kalbėti anglų kalba</i>, studijų tikslas - <i>išmokyti sklandžiai reikšti mintis...</i>, dalyko tikslas – <i>lavinti taisyklingos anglų kalbos garsų artikuliacijos įgūdžius...</i> 3) Kai kuriose programose tikslų daugiau negu temų (logika, lietuvių kalbos stilistika) 4) Literatūros sąrašai per ilgi. Reikėtų išskirti 2-5 pagrindinius šaltinius. 5) Kadangi absolventams suteikiama vertėjo kvalifikacija, labai svarbūs vertimo moduliai. <i>Vertimas p.51.</i> Sprendžiant iš nurodytos literatūros, remiamasi užsienio teorikais, nors turėtų būti akcentuojama vertimo į lietuvių kalbą ir iš jos specifika. Sąrašė nėra nė vienos Lietuvos vertėjų knygos. Pvz. <i>O. Armalytės ir L. Pažūsis (VU) Vertimo mokslo pagrindai.</i> Žodynai nėra <i>rekomenduojama literatūra</i> – jie pagalbinė priemonė. Iš programos temų neaišku, ar tai praktinis, ar teorinis kursas. Jei praktinis – kas akcentuojama? Iš kur imami tekstai vertimui? <i>Ekonominės kalbos vertimas p. 40.</i> Iš nurodytų temų matyti, kad šis modulis – verslo, finansų, ekonomikos ir vadybos samplaika. Ar nevertėtų šį modulį pavadinti bendriau: tarkim, <i>verslo ar dalykinių tekstų vertimas</i>. Iš literatūros sąrašo reikėtų išskirti vertimo tekstų knygas ir žodynus, kurie yra pagalbinė priemonė. <i>Teisinės kalbos vertimas p.33.</i> Iš literatūros sąrašo reikėtų išskirti vertimo tekstų knygas ir žodynus, kurie yra pagalbinė priemonė.

8.2. Siūlymas dėl akreditacijos

Atsižvelgiant į Kolpingo kolegijos vykdomos *Anglų kalbos* programos privalumus ir tai, kad programa vykdoma tik nuo 2002 metų, siūloma Kolpingo kolegijos neuniversitetinių studijų programą *Anglų kalba* (valstybinis kodas 65304H111) akredituoti lygtinai dvejiems metams, iki galutinio programos sutvarkymo.

Ekspertų grupės vadovė

doc. dr. Grasilda Blažienė

Narės:

prof. dr. Dalija Tekorienė

doc. dr. Nijolė Maskaliūnienė

doc. dr. Laimutė Servaitė

Gemma Navickienė

Vertinimo išvados pasirašytos

2006. m.
(data)

Vilnius
(vieta)